

Jeg skal ikke komme ind paa nogen Udvikling af, hvorledes den har virket. Jeg kan i saa Henseende vistnok henholde mig til det ærede Medlem for Københavns A. B. Valgkreds (Scharling). Jeg husker, at for en Del Aar siden, lige straks efter, at vi havde faaet Guldmøntfoden, hørte jeg et Foredrag af det ærede Medlem, hvor den røde Traad var, at Guldmøntfoden havde ikke gjort Stude, at det, at Landejendomspriserne tilsyneladende begyndte at falde, ikke havde noget at gøre med Guldmøntfodens Indførelse. Det ærede Medlem blev den Gang imødegaet af en Mand, der var til Stede, og som for Tiden spiller en større Rolle end paa Møderne. For et Par Aar siden hørte jeg igen det ærede Medlem, og da havde han ændret sin Overbevisning en hel Del. Jeg tvivler ikke paa, at det er gaaet det ærede Medlem, ligesom det er gaaet mange andre, at de ere komne ind paa, at Guldmøntfoden har skadet; alle ere enige om, at den er den væsentlige Grund til, at alle Værdier med Undtagelse af Guldet ere faldne til det halve, eller hvad der er det samme, at Guldet er steget til det dobbelte. Altsaa, hvad man gjorde den Gang, var i Virkeligheden, at man med et Pennestrøg slettede i alt Fald et stort Stykke — det kan være, at Halvdelen maatte er et for stort Tal; jeg kommer siden dertil og skal gerne tage Hensyn til, hvad der kan siges fra anden Side. — man tog med et Pennestrøg et stort Stykke af Ejendommens Værdi, og man tog den Sum, som Landejendomsbesidderne selv ejede; man tog fra den bageste Ende, medens den forreste Ende, det, som Prioritetsejerne havde, blev urørt. Jeg siger, at naar man ser paa dette, er det en dobbelt Grund til alvorlig at overveje, om Statterne paa faste Ejendomme længere ere, jeg vil ikke er Gang sige, naturlige; men om det er berettiget at bibeholde dem, om de overhovedet i dette Tilfælde staa i saa passende Forhold til Retfærdighed, at man kan være tjent med ikke at gøre noget ved denne Sag. Naar der er Tale om at indstrænke eller affasse faste Statter, hører man forskellige Indvendinger. For det første siger man: Det er en Prioritet; det var noget, de Folk vidste, da de købte deres Gaarde; og det vil derfor være det samme som at give de Folk en Gave eller en Almisse, hvad man vil kalde det, hvis man vil tage disse Statter bort. Jeg tillader mig at sige, at jeg forstaar ikke, at en Stat paa en Ejendom kan blive en Prioritet, at man, fordi man en Gang har taget Stat paa et Objekt, som i sin Tid kunde være en Maalestof for Skatteevnen, skal, naar det ikke mere

er en Maalestof for Skatteevnen, bibeholde Staten, fordi den en Gang er kommen der. Ja, jeg vil dog sige, at hvis der ikke var et andet Forhold til Stede vilde jeg alligevel indrømme, at der var noget i den Tanke; men det er netop det, der er. Da Guldmøntfoden blev indført, stete det, at alle Kapitalister fik deres Kapitaler forøgede, og at alle, som havde Værdier i Diggendefæ, fik dem i tilsvarende Forhold formindskede. Men den største Indtægts-haver, Landets største Kapitalist var Statskassen. Staten havde den Gang noget som et Par og tyve Millioner Rigsdaler, 44. å 45,000,000 Kr.; aarlig Indtægt; det androg Budgettet. Denne Indtægt er væsentlig i Kraft af Tolden, nu stegen med en halv Snegs Millioner; det er jo omtrent 56,000,000 Kr., hvorpaa vort Overflag i Aar lyder. Disse 56,000,000 Kr., som Statsbudgettet saaledes andrager, ere i Virkeligheden lige som alle andre Kapitalisters Penge forøgede med et saa stort Tal, som Guldmøntfoden har forøget Pengenes Værdi med. Hvis man vil forudsætte, at Guldet er steget i samme Forhold, som Sølvet er gaaet ned, vilde dets Værdi nu være den dobbelte mod den Gang, da man fik Guldmøntfoden; og saa kunde man sige, at disse Penge havde den dobbelte Værdi, være dobbelt saa meget værd, som da vi havde Sølv møntfoden, med andre Ord, at Statskassen som en af de Kapitalister, der havde haft Fordelen, havde haft en Fordel af 56,000,000 Kr.; om Aaret, havde tjent 56,000,000 Kr.; om Aaret paa de øvrige Besøftning. Selvfølgelig ved jeg, at denne Stigen er relativ; at ikke alene Guldet er steget; men at ogsaa Sølvet er faldet. Og der er en Omstændighed endnu. De Indtægter, som Statsembedsmændene have, de Udgifter, som Staten har, fast til Embedsmændene, ere stegne i samme Forhold. Men der er et Forhold, som har forundret mig noget. I de gode Tider, i Dyrtiden, hørte man stadig om Dyrtilslæg til Stats-embedsmændene, til dem, der skulde have Betaling af Statskassen. Det forekommer mig, at naar man nu har det modsatte af Dyrtilslæg, absolut Billighedstid, burde der være Tale om Billighedsafflag. Det er ikke min Tanke at tage noget fra de nuværende Embedsmænd; men der kunde være nogen Mening i ved Balance at overveje, om ikke Lønningerne nu, da Penge have en anden Værdi, faktisk ere for store. Dette er imidlertid kun en Sidebemærkning, som jeg er kommen ind paa, men som jeg dog tror, kunde være værd at tage under Overvejelse (N. N. d. e. i. i. [Odense Amts 2den Valgkreds]: Den kunde være